

Ромските поети извървяват тежък път — пътят от циганина до рома. Това не става изведнъж. Изграждането на едно ново самосъзнание е много труден процес. Но съвременната ромска интелигенция вече е преодоляла колебанията в това отношение. През 2005 г. екип от Българската национална телевизия дойде в Института за литература, за да заснемем кратко мое предаване за Усин Керим. Редакторката, която беше планирала предаването, беше ромка. Нейното съзнание беше изчистено от стари наслагвания. Тя беше представител на новата ромска интелигенция.

Обаче през вече далечната 1995 г. нещата стоят различно. Асен Мерков, един от генерацията поети, която вече споменах, издаде стихосбирката си “Бяла циганка”. Заслужава да се подчертае, че Мерков обича тази България, в която е израсъл и която чувства като своя родина. И въпреки това в стихотворението си “Земя на българи” ще напише:

Земя на българи!... България
която в мене младенец,
че в бялата й заран
красиви циганки живеят!

Един от най-големите майстори на ромската любовна лирика е все още в плен на старата терминология.

Ромската поезия се развива бързо след 1990 г. — избуява и дава плодове в много кратък период от време. Промените в самосъзнанието са почти светкавични. През 1996 г. няколко ромски поети публикуват свои книги. Сред тях е и първата стихосбирка на ромски език (софийски ерлийски диалект) — “Душата ми” на Михаил Петров. В нея поетът вече е направил скока в своето самоопределение — той е ром.

И дядо, и баба казват ми
че ромите от бога идвали,
ромите скитали се,
отдалеч дошли са.

Кого да попитам?